

از دیدگاه امام خمینی، رابطه عاقلانه و نقادانه فرهنگ‌ها و تمدن‌ها سبب پیشرفت می‌شود

شریفی گفت: از دیدگاه امام خمینی (ره) فرهنگ اسلامی برتر از فرهنگ غربی است و فرهنگ و تمدن غربی به جهت گرفتار بودن به آسیب‌های فراوان در حال فروپاشی و نابودی است.

شریفی گفت: از دیدگاه امام خمینی (ره) فرهنگ اسلامی برتر از فرهنگ غربی است و فرهنگ و تمدن غربی به جهت گرفتار بودن به آسیب‌های فراوان در حال فروپاشی و نابودی است.

به گزارش خبرنگار مهر، سید محسن شریفی، در پنل سوم همایش ملی فلسفه فرهنگ با تاکید بر دیدگاه‌های رهبر معظم انقلاب با عنوان فلسفه اسلامی فرهنگ درباره موضوع گفتگو یا برخورد فرهنگ‌ها از منظر امام خمینی (ره) سخنرانی کرد.

وی گفت: فرهنگ در دیدگاه امام خمینی «رأس جامعه و مغز متفکر» و از نگاه ایشان «مبدا همه خوشبختی‌ها و بدبختی‌ها، سازنده و اصلاح‌گر جامعه و کلید سعادت و شقاوت جامعه» فرهنگ است. با این همه در بیانات امام خمینی گونه‌های مختلف فرهنگ وجود دارد. از جمله: «فرهنگ اسلامی، فرهنگ استعماری، فرهنگ وابستگی، فرهنگ شاهنشاهی و فرهنگ استقلالی». باید توجه داشت که فرهنگ اسلامی و فرهنگ غربی هر دو بر اساس مبانی نظری خود مدعی یک رسالت جهانی هستند. البته از دیدگاه امام قدس فرهنگ اسلامی برتر از فرهنگ غربی است و فرهنگ و تمدن غربی به جهت گرفتار بودن به آسیب‌های فراوان در حال فروپاشی و نابودی است. امام خمینی تمدن اسلامی مبتنی بر فرهنگ اسلامی را نیز بر تمدن‌های دیگر برتر می‌دانند و حکومت و معنویت آنها را ممتاز می‌دانند.

شریفی افزود: در خصوص نحوه تعامل فرهنگ اسلامی با دیگر فرهنگ‌ها خصوصاً فرهنگ غربی سه نگرش متفاوت در میان نخبگان جهان اسلام وجود دارد. برخی بر این باورند که باید فرهنگ و تمدن غرب را به عنوان یگانه راه پیشرفت پذیرفت؛ گروه دیگر به نفی کامل تمدن غرب و دستاوردهای آن پرداخته و معتقدند ارتباط فرهنگ اسلامی با فرهنگ غرب به آلودگی و انحراف تمدن اسلامی می‌انجامد. نگرش سوم مبتنی بر برقراری توتلی و تبری صحیح بین فرهنگ‌هاست و می‌گوید اگر رابطه فرهنگ‌ها و تمدن‌ها عاقلانه و نقادانه باشد، سبب رشد و پیشرفت می‌شود. از آثار و سخنان امام خمینی برمی‌آید که اندیشه ایشان متناسب با قسم سوم است.

این پژوهشگر ادامه داد: عناصر و لوازم فرهنگ غربی شامل دو لایه اصلی است. لایه اول، شامل مواردی که بار ارزشی نداشته و یا بر مبنای معرفتی خاصی استوار نیستند، و لایه دوم شامل موضوعاتی که بار ارزشی دارند یا بر مبنای معرفتی خاصی استوارند. موضع حضرت امام در برابر فرهنگ غرب، موضع جداسازی است؛ یعنی معتقدند که بین معایب آن، مانند استعمار و غرب زدگی، و محاسن آن مانند پیشرفت علمی غرب، جداسازی کرد و یکی ندانست. از این رو مواردی از فرهنگ و تمدن غرب را پذیرفته و مواردی را نفی می‌کنند. حضرت امام از آن دسته متفکران و نظریه‌پردازانی بودند که توانسته بودند در میان نزاع سنت و تجدد، راه میانه و متعادلی را در پیش گیرند که در عین قبول مظاهر تجدد و پیشرفت مادی، عنصر معنویت و اخلاق در آن ذبح نشود. از نگاه امام خمینی، تفاهم و تضارب سالم اندیشه‌ها راه تبلیغ فرهنگ اسلامی است و بارزترین بستر صدور یک تفکر، نه جنگ و جنجال، بلکه گفتگوی اصولی و تفاهم فرهنگی و جایگاه گفتگوی فرهنگ‌ها در اندیشه امام خمینی یاد کرد.

وی در پایان اشاره کرد: نگاه دوم حضرت امام در برخورد با وجه منفی فرهنگ غربی است که بازگشت به اسلام را تنها راه مسلمانان در مقابله با سلطه غربی می‌دانند. این نگرش امام خمینی را می‌توان لایه تقابل فرهنگی پنداشت که در برابر اندیشه و فرهنگ مسلط غرب در دوران معاصر که مبتنی بر اومانیزم، فردگرایی و اصالت سود است، تقابلی و تعارض گونه است.